

Szkolne ABC...

Nr 4

marzec - kwiecień 2025

W tym numerze:

- Lany Poniedziałek, czyli Śmigus - Dyngus
- Palma wielkanocna
- Przepis na kajmakowy mazurek
- Dzień Książki
- Uśmiechnij się !

Lany Poniedziałek, czyli Śmigus-Dyngus

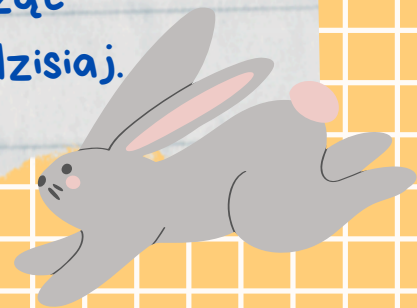
O co chodzi z tym śmigusem-dyngusem? Otóż to wielkanocny zwyczaj, łączyący w sobie elementy zabawy, tradycji i dawnych wierzeń. Jest obchodzony zarówno na wsiach, jak i w miastach, choć jego forma i intensywność mogą się nieco różnić. Zwyczaj śmigusa-dyngusa ma swoje korzenie w czasach przedchrześcijańskich, co sugeruje jego związek z wiarą w życiodajną moc wody i budzącej się przyrody.

Dwa odrębne zwyczaje

Tradycyjnie, śmigus-dyngus obejmował dwa odrębne zwyczaje: "suchy" śmigus, polegający na smaganiu zielonymi gałązkami, oraz "mokry" dyngus, czyli polewanie wodą.

Pierwszy z nich był bardziej popularny w północnej Polsce, natomiast drugi dominował na południu i w centrum kraju. Dawniej w lany poniedziałek chodzono po dyngusie tak, jak po kolędzie przy okazji Bożego Narodzenia. Chłopcy włóczyli się do domu do domu, dopominając się o jedzenie i pisanki, śpiewając. Zazwyczaj te przechadzki kończyły się oblewaniem dziewcząt wodą. A nieoblanie oznaczało brak powodzenia.

Z czasem oba te zwyczaje połączyły się, tworząc współczesną formę świętowania, którą znamy dzisiaj.

Współczesny śmigus-dyngus

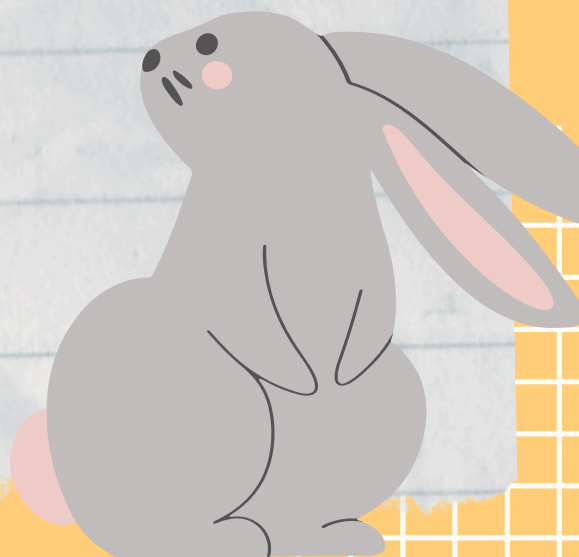
Współczesne obchody śmigusa-dyngusa różnią się znacząco od tych historycznych. Tradycje te coraz rzadziej są kultywowane w ich pierwotnej formie.

Dodatkowo, zmiany w społeczeństwie, takie jak migracja czy zmiana kontekstu kulturowego, również mają wpływ na sposób, w jaki dzisiaj obchodzimy lany poniedziałek.

Śmigus-dyngus, będący jednym z najbardziej rozpoznawalnych zwyczajów wielkanocnych, jest doskonałym przykładem na to, jak tradycje ewoluują, dostosowując się do zmieniających się realiów społecznych i kulturowych.

Jego historia i obecna forma są świadectwem bogactwa polskiego dziedzictwa kulturowego, które warto pielęgnować i przekazywać kolejnym pokoleniom.

**Każdy dziś każdego leje,
Każdy leje i się śmieje,
Nikt dziś nie oszczędza wody,
Leje stary, leje młody,
Oblewamy siostrę, brata,
dziś oblewa się pół świata !**

Palma wielkanocna

Tradycja palmy wielkanocnej sięga czasów starożytnych, kiedy wierzono, że palmy mają magiczną moc ochronną przed złymi duchami i nieszczęściami. W chrześcijaństwie ich znaczenie jest związane z wjazdem Jezusa Chrystusa do Jerozolimy, co miało miejsce w Niedzielę Palmową i do dziś jest upamiętniane poprzez święcenie palm w kościołach.

Palma wielkanocna to ważny symbol chrześcijański, który od wieków podkreśla radość zmartwychwstania Jezusa i nadzieję na życie wieczne. Jej obecność w obrzędach wielkanocnych łączy aspekty religijne, kulturowe i dekoracyjne, będąc wyrazem odrodzenia oraz cyklu natury.

Znaczenie palmy wielkanocnej

Zmartwychwstanie - Symbolizuje powrót do życia, co stanowi istotę Wielkanocy.

Nieśmiertelność duszy - W tradycji kościelnej oznacza wieczność i życie po śmierci.

Odrodzenie i życie - Palma jako symbol wiosny nawiązuje do nowego początku i płodności.

Zieloność i natura - Jej świeże liście przypominają o budzącej się przyrodzie i cyklu życia.

Tradycja i rytuały związane z palmą wielkanocną

Święcenie palm - Wierni przynoszą palmy do kościoła w Niedzielę Palmową, gdzie są one poświęcane przez kapłanów.

Talizman ochronny - Poświęcone palmy przechowywane w domach mają chronić przed nieszczęściami.

Regionalne różnice - W zależności od tradycji lokalnych palmy mogą być wykonane z wikliny, bukszpanu, suszonych kwiatów czy bibuły.

Przekaz pokoleniowy - Tworzenie palm to okazja do pielęgnowania tradycji i rodzinnych wartości, wzmacniająca więzi międzypokoleniowe.

Palma wielkanocna, oprócz swojego duchowego wymiaru, pełni także funkcję dekoracyjną, dodając wyjątkowego charakteru wielkanocnym wnętrzom. Jej różnorodne formy i sposoby wykonania czynią ją żywym elementem dziedzictwa kulturowego, który wciąż ewoluuje i dostosowuje się do współczesnych tradycji świątecznych.

Mazurek Kajmakowy

Ciasto na mazurka:

- 350 g mąki pszennej
- 100 g cukru pudru
- 200 g zimnego masła
- 2 żółtka
- 1 ½ łyżki kwaśnej śmietany 18%
- Szczypta soli

Wierzch mazurka kajmakowego:

- 400 g masy krówkowej
- 50 g rodzynek
- 50 g suszonej moreli
- 30 g suszonej żurawiny
- 30 g orzechów laskowych
- 30 g orzechów nerkowca
- 30 g migdałów płatków

Przygotowanie spodu do mazurka:

Krok 1

Zimne masło pokrój w drobną kostkę. Mąkę przesiej, dodaj żółtka, cukier, sól i kwaśną śmietanę.

Krok 2

Ciasto na mazurka szybko zagnieć, tylko do połączenia składników, i uformuj kulę. Owiń folią spożywczą i włóż do lodówki na około 1 godzinę.

Krok 3

Ciasto rozwałkuj między dwoma arkuszami papieru do pieczenia na grubość około 0.7 cm. Nożykiem wykrój odpowiedni kształt prostokąta. Przenieś ciasto na papierze i ułóż je na blaszce 25 x 35 cm. Z pozostałej po odkrojeniu części ciasta możesz uformować dookoła ozdobny walec.

Krok 4

Ciasto wstaw do piekarnika nagrzanego na 200 stopni i piecz przez około 20 minut, do jasnożółtego koloru.

Dekorowanie mazurka kajmakowego:

Krok 5

Masę krówkową podgrzej do uzyskania lekko płynnej konsystencji i wylej ją na ostudzone kruche ciasto.

Krok 6

Bakalie posiekaj na drobne kawałki i wyłóż na ciasto. Możesz ułożyć z nich fantazyjne wzory i szlaczki lub po prostu równomiernie rozsypać na cieście. Tak udekorowany mazurek jest już gotowy do postawienia na świątecznym stole!

Dzień Książki

Światowy Dzień Książki przypada na 23 kwietnia, a jego data nie została wybrana przypadkowo. To dzień symboliczny, związany z wielkimi postaciami literatury – tego dnia zmarli między innymi Miguel de Cervantes i William Szekspir, co nadaje obchodom głęboki, kulturowy wymiar. Oficjalnie święto zostało ustanowione przez UNESCO w 1995 roku i od tej pory obchodzone jest jako Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich, zwracając uwagę na znaczenie czytelnictwa oraz ochronę twórczości literackiej.

Kto czyta książki, żyje podwójnie
Umberto Eco

**Czytanie jest dla umysłu tym, czym
gimnastyka dla ciała.**

Richard Steel

**Ludzie przestają myśleć, gdy
przestają czytać.**

Denis Diderot

**Czytanie książek to najpiękniejsza
zabawa, jaką sobie ludzkość wymyśliła.**

Wisława Szymborska

**Czytanie dobrych książek jest niczym rozmowa
z najwspanialszymi ludźmi minionych czasów.**

Kartezjusz

Czytanie książek - same zalety!

Ułatwia naukę

Dostarcza wiedzę oraz daje dostęp do informacji
(Książki to ogromne skarbnice wiedzy. Tutaj nie trzeba dodatkowych argumentów.)

Pomaga zasnąć

Jest rozrywką, która pozwala zrelaksować się i odstresować

Uczy poprawnego języka, rozwija zasób słów (Im więcej czytamy, tym większy mamy kontakt z różnorodnym, a nawet zupełnie nowym dla nas słownictwem.)

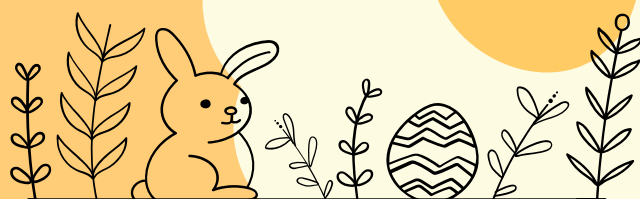
Daje swobodę w mówieniu i pisaniu (Im więcej czytasz dobrych pisarzy, tym lepiej możesz rozwijać własny styl. Nie wspominając o tym, że częsty kontakt z tekstem pisany uczy poprawności gramatycznej czy ortograficznej)

Ćwiczy pamięć i stymuluje mózg (Warto czytać książki, żeby utrzymać swój mózg w dobrej formie. Mole książkowe mają 2,5 raza mniejszą szansę na rozwój Alzheimera, czytanie spowalnia także starczą demencję.)

Pobudza wyobraźnię (Mając przed oczami tylko literki, sami musimy wizualizować sobie to, co dzieje się w książce – nieczęsto są to nawet rzeczy, których nie możemy zobaczyć w świecie rzeczywistym!)

Skłania do myślenia logicznego i przyczynowo - skutkowego (Szczególnie, jeśli czytasz np. takie kryminały od Agathy Christie. Rozwiązywanie zagadek wymaga analizowania wydarzeń, faktów, motywacji postaci, stawiania tez, weryfikowania założeń... Zdecydowanie rozwija to zdolność do krytycznego i analitycznego myślenia)

Poprawia koncentrację (Czytanie powieści wymaga od nas skupienia uwagi przez dłuższy czas, co zdecydowanie poprawia naszą zdolność do koncentracji)

Drodzy Czytelnicy

**Życzymy Wam
Pełnych spokoju
i radości
Świąt Wielkanocnych,
wielu ciepłych
i radosnych spotkań
z najbliższymi,
wiosennej pogody
ducha oraz optymizmu,
energii i nadziei na
lepszą przyszłość**

Redakcja

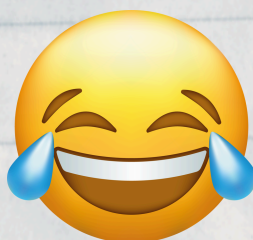

Uśmiechnij się

HAHA!

HAHA!

— Jak się czuje ten pacjent spod 3?
— Lepiej. Już zaczął mówić.
— I co powiedział?
— Że czuje się gorzej.

